

Tematika

1. hét: Regisztrációs hét.
2. hét: A tantárgyi elvárások ismertetése, a feladatok kiosztása. Az információáramlás folyamata és az információhordozók; a könyvtárak szerepe az információk közvetítésében.
3. hét: A könyvtári tájékoztatás fogalma, történetének főbb állomása, hazai fejlődése. A manuális és az elektronikus tájékoztatás viszonya, különbsége.
4. hét: A különböző könyvtárak feladatai a tájékoztatásban. A felhasználói igények. A tájékoztató szolgálat megszervezése. A tájékoztatás etikai kérdései.
5. hét: A bibliográfia néhány elméleti kérdése (fogalma, számbavétel, lefedettség, azonosítás, szelekció, rendszerezés). A bibliográfiák típusai.
6. hét: A magyar nemzeti bibliográfia történetének vázlata és tanulságai. A magyar nemzeti bibliográfia mai rendszere.
7. hét: A bibliográfiák előállításának folyamata.
8. hét: Faktográfiai eszközök a tájékoztatásban. A lexikonok és az enciklopédiák.
9. hét: Szakmai napok.
10. hét: Az általános tájékoztatás faktográfiai eszközei: szótárak, kronológiák és egyéb adattárak.
11. hét: Elektronikus, digitális és virtuális könyvtárak. A Magyar Elektronikus Könyvtár és az EHM (EPA-HUMANUS-MATARKA).
12. hét: Az elektronikus könyvtári tájékoztatás szerepe az információk továbbításában. Az online keresés, a CD-ROM adatbázisok használata.
13. hét: Az internet és a könyvtár. A teleház mozgalom Magyarországon. Az információbróker szerepe.
14. hét: A könyvtár- és tájékoztatástudományi szakirodalom I.: összefoglaló művek, gyűjtemények, terminológiai források. A szakirodalmi tájékoztatás sajátosságai.
15. hét: A könyvtár- és tájékoztatástudományi szakirodalom II.: könyvtárosok adattárjai, könyvtári és hálózati források, külföldi és magyar periodikumok, a szakmai szervezetek és fórumok; a könyvtári munkát szabályozó dokumentumok, szabványok.
Tanácsok a vizsgára való felkészüléshez.

Kötelező irodalom

A kurrens nemzeti bibliográfia ötven éve / Bényei Miklós. In: Könyvtári Figyelő, 1996. 3. sz. pp.391-402.

A kurrens magyar nemzeti bibliográfiai rendszer mai problémái / Berke Barnabásné. In: Könyvtári Figyelő, 1995. 4. sz. pp.585-590.

Könyvtári és szakirodalmi tájékoztatási (dokumentációs) szabványok, szabályzatok / Berke Barnabásné. In: Könyvtárosok kézikönyve : 5. köt. Segédletek. – Budapest : 2003. – pp.63-109.

Az EHM (EPA . HUMANUS – MATARKA) közös kereső létrejötte / Burmeister Erzsébet. In: Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 2011. 10. sz. pp.25-31.

Tíz éves az ország első elektronikus könyvtára / Drótos László, Moldován István. In: Könyvtári Figyelő, 2004. 4. sz. pp.801-805.

Elektronikus könyvtárak a cyberspace-ben / Drótos László, Moldován István.
<http://mek.oszk.hu/html/irattar/sajto/2005/tervil-cikk-htm>

Tájékoztatás a közművelődési könyvtárakban / Ferenczi Zsuzsanna. – Budapest : 1996.

A könyvtári modell : Tájékoztatás / Ferenczy Endréné. In: Könyvtárosok kézikönyve : 3. köt. A könyvtárak rendszere. – Budapest : 2001. – pp.340-343.

Teleházország : A fenntartható közösségi hozzáférés gyakorlati útmutatója és forráskönyve / Gáspár Mátyás. – Budapest : 2004.

Kalauz a könyvtár- és tájékoztatástudományi szakirodalomhoz / Hegyközi Ilona. In: Könyvtárosok kézikönyve : 5. köt. Segédletek. – Budapest : 2003. – pp.111-227.

A Historia Litteraria magyarországi története / Holl Béla. In: Laus librorum : Válogatott tanulmányok / H. B. – Budapest : 2000. – pp.85-127.

Információ, dokumentum, könyvtár / Katsányi Sándor. – Budapest : 2001.

A Magyar Nemzeti Bibliográfia rendszerének honlapja : Az Országos Széchényi Könyvtár szolgáltatása / Kéglí Ferenc. In: Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 2009. 3. sz. pp.15-18.

Az Internet és a könyvtár / Mader Béla. In: Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 1997. 7-8. sz. pp.264-269.

A magyar könyvtárosság etikai kódexe. In: Könyvtári Figyelő, 2006. 1. sz. pp.100-110. [más-hol is, önállóan is megjelent]

A bibliográfiától az adatbázisig / Murányi Lajos. In: Könyvtárosok kézikönyve : 2. köt. Feltárás és visszakeresés. – Budapest : 2001. – pp.297-375.

A tájékoztatási szolgáltatások evolúciója a magyarországi könyvtárakban / Nagy Enikő. – Szentes : 2014.

OCLC, a világkönyvtár, egy laikus jegyzetei / Sonnevend Péter. In: Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 2014. 11-12. sz. pp.35-43.

Tudományos tájékoztatás, tájékoztatási kiadványok és szolgáltatások / Szepesvári Tamás. – Budapest : 1995.

Ajánlott irodalom

A II. Országos Bibliográfiai Értekezlet (Debrecen, 1990. augusztus 21-23.) előadásai. In: Könyvtári Figyelő, 1990. 5-6. sz. pp.

Információbróker – az információ szakiparosa. <http://www.bossmagazin.hu> ;

www.benedict.hu ; www.it.karrier.hu/cikkek/infobrokerkepzes.php

Könyvtár az elektronikus korban – állományépítés és hozzáférés / Bernard Nylor. In: Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 2001. 2. sz. ppp.71-76.

A tájékoztató és olvasószolgálati könyvtárosok szakmai követelményrendszere : Az Amerikai Könyvtárosegyesület (ALA) tájékoztató és olvasószolgálati egyesületének (Reference and User Services Association, RUSA) irányelvei. In: Könyvtári Figyelő, 2004. 2. sz. pp.403-412.

Írásbeli dolgozat témakörei

- 1 Egy tetszőlegesen kiválasztott lexikon (sorozat) vagy enciklopédia kritikai bemutatása
- 2 Valamely faktográfiai segédlet (nyomtatott adattár vagy elektronikus adatbázis) kritikai ismertetése.
- 3 A magyarországi historia litteraria (magyar nemzeti bibliográfia) egyik szabadon választott korszakának vagy kiemelkedő személyiségének bemutatása.
- 4 A hagyományos és számítógépes tájékoztatás összefüggései (előnyök, hátrányok, módszerek, perspektívák stb.).
- 5 Digitális, elektronikus, e-gyűjtemények (technikai hatter, célok, elképzelések, megvalósulások, továbbfejlesztési lehetőségek).
- 6 Az e-tájékoztatás lehetőségei, múltja, jelene és jövője.
- 7 Könyvtáros információbróker vagy információbróker könyvtáros? Megújuló vagy eltűnő szakma? Új kihívások a könyvtáros-képzésben és a szakmában (lehetőségek, társadalmi és szakmai elvárások, átalakuló információgazdálkodási rendszer stb.).
- 8 A teleház mozgalom Magyarországon (történet, funkciók, régi és új elképzelések, hatékonyság, alternatívák, kritikai észrevételek stb.).

A dolgozat terjedelme: minimum 20.000 karakter

Leadási határideje: 2017. december 13. (Nyomtatott formában!)

(A határidő betartása kötelező! Késedelmes benyújtás esetén a dolgozat alacsonyabb osztályzatot kap.)

Bényei Miklós dr.
c. egyetemi tanár

Debrecen, 2017. szeptember 06.

TÁJÉKOZTATÁS, INFORMÁCIÓFORRÁSOK 1.
2017/2018. tanév I. félév

Ellenőrző kérdések
(Vizsgatételek)

Minden vizsgázó felel a kötelező irodalom általa kiválasztott darabjáról (minden hallgató más-más művet köteles választani!).

1. Az információáramlás folyamata és az információhordozók; a könyvtárak szerepe az információk közvetítésében.
2. A könyvtári tájékoztatás fogalma, fontosabb fogalmi elemei.
3. A könyvtári tájékoztatás vázlatos története. A manuális és az elektronikus tájékoztatás viszonya, különbségei.
4. A különböző könyvtárak feladatai a tájékoztatásban. A felhasználói igények.
5. A tájékoztató szolgálat megszervezése. A tájékoztatás etikai kérdései.
6. A bibliográfia néhány elméleti kérdése (fogalom, funkciók, szelekció stb.).
7. A bibliográfiák típusai.
8. A magyar nemzeti bibliográfia történetének vázlata és tanulságai.
9. A magyar nemzeti bibliográfia mai rendszere.
10. A bibliográfiák előállításának folyamata
11. Faktográfiai eszközök szerepe a tájékoztatásban.
12. A lexikonok és az enciklopédiák.
13. Az általános tájékoztatás faktográfiai eszközei: szótárak és kronológiák.
14. A faktográfiai adattárak különböző fajtái.
15. Elektronikus digitális és virtuális könyvtárak. A Magyar Elektronikus Könyvtár.
16. Keresés az EHM (EPA-HUMANUS-MATARKA) közös felületén.
17. Az elektronikus könyvtári tájékoztatás szerepe az információk közvetítésében.
18. Az online keresés, a CD-ROM adatbázisok használata.
19. Az internet és a könyvtár. Az információbróker szerepe
20. A teleház mozgalom Magyarországon.
21. A könyvtár- és tájékoztatástudományi szakirodalom: összefoglaló művek, gyűjtemények, terminológiai források.
22. A könyvtár- és tájékoztatástudományi szakirodalom: könyvtárosok adattárjai, külföldi és magyar periodikumok, szakmai szervezetek és fórumok, szabványok és szabályzatok.

Debrecen, 2017. szeptember 06.

c. egyetemi tanár